

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

**VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Полтава, 4-5 квітня 2019 року)

**Полтава
2019**

**Міністерство освіти і науки України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ
ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ**

МАТЕРІАЛИ

**VI міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 4–5 квітня 2019 року)

**Полтава
ПУЕТ
2019**

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова комітету, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Члени програмного комітету

Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету;

С. М. Лебедева, д. е. н., професор, ректор Білоруського торгово-економічного університету споживчої кооперації;

А. А. Мазаракі, д. е. н., професор, ректор Київського національного торговельно-економічного університету;

Л. А. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

Х. Н. Факеров, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції.

Організаційний комітет

С. В. Гаркуша, голова комітету, д. т. н., доцент, проректор з наукової роботи ПУЕТ;

Г. О. Бірта, заступник голови комітету, к. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи (ТБЕМС) ПУЕТ;

Г. М. Кожушко, д. т. н., професор, професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Т. В. Сахно, д. х. н., с. н. с., професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Х. З. Махмудов, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії (ПДАА);

А. С. Ткаченко, к. т. н., декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

С. А. о. Багіров, к. т. н., доцент, доцент кафедри електромеханіки та електрообладнання Азербайджанського технічного університету;

С. Е. Мороз, к. пед. н., доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. В. Калашник, к. т. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАА;

О. С. Кальян, к. ю. н., доцент, професор кафедри підприємництва і права ПДАА;

Ю. Г. Бургу, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Л. М. Губа, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. О. Горячова, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. В. Кириченко, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

З. П. Рачинська, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ.

Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (4–5 квітня 2019 року). – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 403 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-344-7

У матеріалах конференції розглядаються теоретичні й методологічні засади проведення експертизи товарів, ідентифікація та фальсифікація товарів, експертні дослідження харчових продуктів і нехарчової продукції як інструмент впливу на безпечність і засіб захисту прав споживачів, формування професійних компетентностей під час підготовки фахівців із підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

УДК 658.62-047.37

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2019

ISBN 978-966-184-344-7

започаткована у 2008 році з метою забезпечення власних потреб, однак, через кілька років вирощування овочів та фруктів виявилось настільки прибутковим, що сьогодні, паралельно з основним виробництвом, стало повноцінним джерелом прибутку [3, с. 129].

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що для міцного становища у СОТ, яке на сьогодні має Японія, Україна повинна досягнути певного рівня якості продукції, у противному випадку, буде відсутня можливість захисту власного виробника та успішного освоєння нових ринків збуту.

Список використаних інформаційних джерел

1. Світова Організація Торгівлі (СОТ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/wto>.

2. Портер М. Конкуренція : пер. с англ. / М. Портер. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.

3. Куліш І. Вирощування сільськогосподарських культур у містах / І. Куліш // Сучасні екологічні проблеми урбанізованих територій : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 жовтня 2018 р., м. Житомир). зб. тез. – Житомир: Вид-во «Житомирський національний агроекологічний університет», 2018. – С. 128-131.

МАРКЕТИНГОВА ПОЛІТИКА НА РИНКУ МИТНИХ ПОСЛУГ

Х. З. Махмудов,

завідувач кафедри підприємництва і права, д.е.н., професор

С. Е. Мороз,

доцент кафедри підприємництва і права, к.пед.н.

О. С. Михайлова,

доцент кафедри підприємництва і права, к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія, Україна, м. Полтава

Залучення України до світових процесів глобалізації та інтернаціоналізації супроводжується зростанням обсягів міжнародної торгівлі та розвитком інституту митних послуг. За таких обставин підвищення уваги науковців та експертів до якості надання митних послуг виглядає цілком логічним. Теоретичні питання, пов'язані із сутністю митних послуг уважно вивчаються українськими та зарубіжними вченими: В. Діановою, І. Єрміловим, Г. Квеліашвілі, Н. Приймаченко, В. Петрунею, І. Світлак, та ін.

Науковці, досліджуючи специфіку даної галузі, характеризують митні послуги, як: специфічний вид діяльності, спрямований на сприяння у реалізації зовнішньоекономічних операцій, здійснюваної комерційними організаціями митної сфери [1, с. 5]; сукупність дій, що підлягають здійсненню митними органами та особами, які здійснюють діяльність у галузі митної справи, з метою забезпечення переміщення товарів і транспортних засобів через митні кордони держав, при просуванні товарів від продавця до покупця відповідно до вимог

цих держав [2, с. 9]; послуги суспільству, що здійснюються на замовлення, і відповідний контроль з боку держави [3, с. 78].

Удосконалення механізму надання митних послуг – одна з основних потреб міжнародного бізнесу, зацікавленого у прискоренні і спрощенні митних процедур, приведенні їх у відповідність до міжнародних стандартів, закладених у Конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур [4].

Як показує аналіз статистичних даних Державної фіскальної служби України, за останні роки суттєво зросла кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, відповідно збільшилися обсяги експортно-імпортних операцій (рис. 1).

Рисунок 1 – Динаміка суб'єктів ЗЕД та митного декларування товарів [5]

Як видно з рис. 1, починаючи з 2015 року кількість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності суттєво збільшилася, як і кількість оформлених митних декларацій. Тож можемо зробити висновок, що довгострокові євроінтеграційні перспективи України і зростаюча конкурентоспроможність вітчизняної продукції дозволяє все більшій кількості підприємств підкорювати міжнародні ринки і користуватися митними послугами.

Від професіоналізму митних посередників залежить *якість надаваних ними послуг*. Цікаву думку з цього приводу висловлює О. Старкова, яка звертає увагу на те, що в умовах розвитку ринкових відносин вплив на зовнішньоекономічну діяльність такого фактора, як якість надання митних послуг, набуває визначального значення, оскільки проходження митних формальностей – це не право, а обов'язок учасника зовнішньоекономічної діяльності. При цьому науковець зауважує, що під час реалізації свого права на переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності не має альтернативи здійснення їх митного оформлення [6, с. 1]. Отже, всі товари, що переміщуються через митний кордон України, потребують митного оформлення, яке неможливо здійснити без участі

спеціалістів, що мають спеціальні фахові знання у галузі митної справи – агентів з митного оформлення.

Зауважимо, що дослідники звертають увагу на двоїсту природу митних послуг (рис. 2).

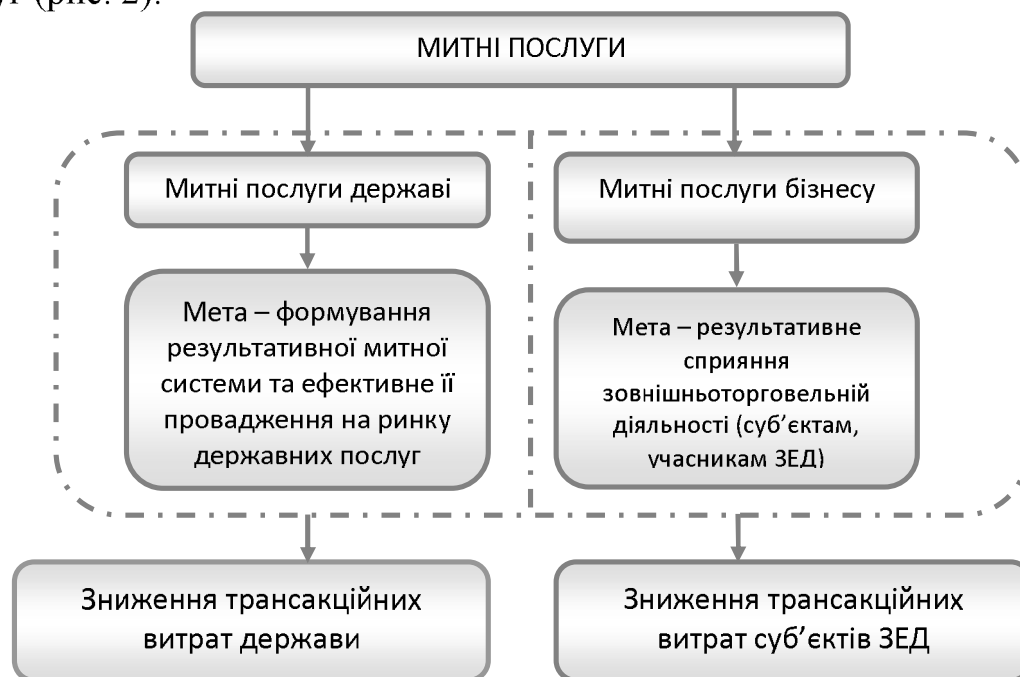

Рисунок 2 – Двоїста природа ринку митних послуг

У складному логістичному ланцюгу міжнародної торгівлі митні брокери відіграють велику роль, про що свідчать результати опитування, проведеного Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій. Зокрема, аналітики зазначають, що 87% опитаних підприємств у 2018 році користувалися послугами митних брокерів. Частка таких підприємств, порівняно з попередніми роками суттєво зросла (2016 р. – 81%; 2017 р. – 84%). Цікавим є і той факт, що частота співпраці суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з митними брокерами зростає зі зменшенням розміру підприємств. Науковці у своїх розвідках [1-3, 6] доводять, що надання митних послуг неналежної якості може обумовити виникнення низки проблем, зокрема, спричинити зниження конкурентоспроможності країни, скорочення надходжень до державного бюджету від здійснення митних операцій, надходження контрабандних товарів і, як наслідок, – погіршення інвестиційного клімату та умов бізнес-середовища для учасників зовнішньоекономічної діяльності.

Ефективність надання митних послуг безпосередньо пов'язана з взаємодією митних органів та бізнес спільноти, тож цілком природно, що налагоджуючи таку взаємодію в умовах високої конкуренції на ринку митних послуг, митні брокери намагаються надати своїм послугам унікальних якостей, застосовуючи для цього маркетингові інструменти.

За допомогою маркетингу керівники митно-брокерських підприємств одержують інформацію про потенційних споживачів митних послуг, про ціни, які споживачі готові платити за такі послуги, про вимоги суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до якості митних послуг й вчасно приймають управлінські рішення щодо підвищення якості митного обслуговування.

Під якістю митної послуги, як правило, розуміють здатність суб'єктів ринку митних послуг задовольняти потреби учасників зовнішньоекономічної діяльності з найменшими витратами часу і фінансів. Стандарти ISO серії 9000 є основним керівництвом для підвищення якості митних послуг. У цих стандартах під якістю розглядається ступінь з якою сукупність притаманних характеристик відповідає вимогам. Під вимогою розуміється потреба або очікування, яке встановлено, передбачається чи є обов'язковим.

Процес управління митними послугами зазвичай потребує створення і впровадження інноваційного механізму, який має бути представлений двома основними системами: системою маркетингу митних послуг та системою моніторингу споживчого попиту і якості митних послуг.

За допомогою дослідження змін у поведінці споживачів, конкурентного середовища, діяльності конкурентів – суб'єктів ринку митних послуг з метою своєчасного виявлення та мінімізації відповідних ризиків, митні брокери отримують можливість мінімізувати ризики своєї діяльності та максимізувати прибутки. Розвиваючи тему митного посередництва з точки зору формування взаємовигідного співробітництва між митницею та учасниками зовнішньоекономічної діяльності, зазначимо, що послуги митних брокерів – результат дій та заходів у сфері митної справи, спрямованих на задоволення потреб держави та учасників зовнішньоекономічної діяльності, що гарантують реалізацію принципів законності, стабільності та контрольованості митних послуг, їх орієнтацію на довготривалу перспективу, формування партнерських відносин учасників зовнішньоекономічної діяльності та державних структур у сфері митного регулювання.

Митні брокери, будучи сполучною ланкою у класичній схемі міжнародної торгівлі, надають послуги і митним органам (допомагають якісно виконувати фіскальні функції), і підприємцям – учасникам зовнішньоекономічної діяльності (економія часу під час митного оформлення товарів, коштів на підготовку декларанта, придбання програмного забезпечення і т.д.). Саме у результаті злагодженої роботи митних брокерів і митниць прискорюється оборот товарів, що переміщуються через митний кордон, підвищується ефективність експортно-імпортних операцій.

Взаємозалежність суб'єктів ЗЕД, митних брокерів, та митних органів потребує координації їх спільної діяльності. Досягнення підприємством стійких позицій на ринку митних послуг неможливе без застосування системи управління, спрямованої на застосування маркетингової стратегії адекватної сучасним вимогам ринку. Саме тому агентами з митного оформлення

приділяється велика увага вивченню можливостей маркетингових інструментів, застосування яких сприятиме підвищенню конкурентоспроможності на ринку.

Маркетингова діяльність митних брокерів може бути визначена як діяльність підприємств щодо вивчення та врахування основних ринкових факторів їхнього зовнішнього і внутрішнього середовища. Всі компанії повинні аналізувати фактори, які можуть вплинути на ведення бізнесу. На фактори макросередовища компанія не може впливати, не може їх контролювати, але наслідки настання цих факторів вона повинна розуміти і враховувати під час розробки своєї стратегії. Наприклад, якщо визначати вихідні моменти управлінської діяльності митних брокерів з урахуванням впливу чинників економічної глобалізації, то вони мають:

- по-перше, виявити лінії впливу економічної глобалізації на те ринкове середовище («ближнє коло»), в якому знаходиться підприємство: «глобалізація – споживач», «глобалізація – конкуренти», «глобалізація – постачальники послуг» тощо;

- по-друге, виявити лінії впливу економічної глобалізації на діяльність держави («дальнє коло»). Держава є регулятором економічної діяльності, система такого регулювання є динамічною й може суттєво впливати на митне оподаткування, інші зовнішньоекономічні та зовнішньополітичні фактори;

- по-третє, важливо бачити майбутнє, прогнозувати те, що може відбуватися, і правильно встановлювати та оцінювати пріоритети;

- по-четверте, важливо постійно адаптувати підприємство до змін у середовищі його діяльності, а це передбачає прийняття відповідних управлінських рішень, постійне вдосконалення системи.

Таким чином, проблема врахування економічної глобалізації в діяльності підприємства проходить через етап розроблення та етап прийняття управлінських рішень [7].

На підставі проведеного аналізу можемо зробити висновок, що довгострокові євроінтеграційні перспективи України і зростаюча конкурентоспроможність вітчизняної продукції дозволяє все більшій кількості підприємств підкорювати міжнародні ринки. Компанії, які вже вийшли на світову арену, і які тільки планують здійснювати зовнішньоекономічні операції, потребують консультацій досвідчених фахівців у галузі митної справи – митних брокерів / агентів з митного оформлення.

Список використаних інформаційних джерел

1. Ермилов И.С. Повышение качества таможенных услуг : автореф. дис. на соискание ученой степени кандидата экономических наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / И.С. Ермилов. – Саратов, 2011. – 22 с.

2. Петруня В. Ю. Економічна глобалізація: вплив на бізнес та суб'єктів надання митних послуг в контексті маркетингового управління [Текст] / В. Ю. Петруня // Вісник Академії митної служби України. – 2011. – № 1. – С. 71–78.

3. Шорохова Я.В. Трансформація інститута таможенного брокера в рыночной регулируемой экономике : автореферат дис. на соискание ученой степени кандидата экономических наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством: экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами (сфера услуг)» / Я.В. Шорохова. – Москва, 2006. – 27 с.

4. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція) [Електронний ресурс] – Режим доступу : URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_643 – Назва з екрану.

5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: <http://sfs.gov.ua/>.

6. Старкова О. А. Управление качеством таможенных услуг : автореферат дис. на соискание ученой степени кандидата экономических наук : 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / О.А. Старкова. – Саратов, 2007. – 24 с. : ил.

7. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, В.Б. Говоруха, Б.В. Літовченко та ін.]; за ред. Ю.Є. Петруні. – Дніпропетровськ: АМСУ, 2010. – С.11.

МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

М. Ф. Муконіна,

судовий експерт, магістр з фінансів

Донецький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр

МВС України, Україна, м. Маріуполь

Інтеграція України до європейського політичного, економічного та правового простору – процес дуже складний та неоднозначний. Існують загрози з боку держави щодо неконтрольованого відкриття національних ринків, що може спричинити появу певних ризиків. Насамперед це є ризики зниження експортного потенціалу та створення конкуренції для українських виробників товарів. Через це в Україні постає проблема щодо вдосконалення системи регулювання митної діяльності з метою підвищення її ефективності, визначення принципів та напрямів удосконалення, застосування необхідних інструментів регулювання.

В процесі розвитку економіки України проведення ефективної митної політики є одним із засобів врегулювання зовнішньоекономічної діяльності України та можливістю входження до Європейського Союзу. Тільки за жовтень 2017 року митні надходження до Державного бюджету становили близько 30 млрд. гривень. Станом на 01.01.2018 за даними Державної казначейської служби України органами ДФС забезпечено фактичних надходжень ГУ митницями ДФС – 321 903,6 млн. грн., з них 316 218,9 млн. грн., або 98,2% – до Державного бюджету.